

172.

1911.

GENERAAL BOTHA

EN

heyls

GENERAAL SMUTS

**VERZEKEREN AAN GROOT-BRITANNIË
DEN LOYALEN STEUN
VAN DE ZUID-AFRIKAANSCH E UNIE**

**REDEVOERINGEN GEHOUDEN
DOOR DE GENERAALS BOTHA EN SMUTS IN HET
PARLEMENT DER ZUID-AFRIKAANSCH E UNIE**

GENERAAL BOTHA

EN

GENERAAL SMUTS

VERZEKEREN AAN GROOT-BRITANNIË
DEN LOYALEN STEUN
VAN DE ZUID-AFRIKAANSCH E UNIE

REDEVOERINGEN GEHOUDEN
DOOR DE GENERAALS BOTHA EN SMUTS IN HET
PARLEMENT DER ZUID-AFRIKAANSCH E UNIE

'S-GRAVENHAGE — MARTINUS NIJHOFF — 1914

REDEVOERINGEN GEHOUDEN DOOR DE GENERAALS BOTHA EN SMUTS IN HET PAR- LEMENT DER ZUID-AFRIKAANSCH E UNIE.

De Eerste Minister (Generaal Botha) stelt voor de volgende verklaring te zenden: Dit Huys, ten volle de verplichtingen van de Unie als een gedeelte van het Britse rijk beëffende, verzoekt Zijne Exellentie de Goeverneur-generaal eerbiediglik, door bemiddeling van Zijn Edelachtbare de Minister van Kolonien een nederig adres tot Zijne Majesteit de Koning te richten, verzekering gevende van de loyale ondersteuning van de Unie om de gewichtige strijd, die Hem werd opgedrongen in de verdediging van de beginselen van vrijheid en van internationale eer, tot een gunstige uitslag te brengen en van de vaste beslistheid van dit land om alle maatregelen te nemen, die nodig zijn voor de verdediging van de belangen van de Unie en voor de samenwerking met de rijksregering van Zijne Majesteit om de veiligheid en ongeschondenheid van het rijk te bewaren en verder Zijne Majesteit nederig verzoekende, om aan Zijne Majesteit de Koning der Belgen de bewondering van en diepe sympathie met het Belgies volk in zijn heldhaftige wederstand voor de verdediging van hun land tegen de beginselloze aanranding van hun rechten over te brengen.

Spreeker hoopt, dat het hem vergund zij een paar woorden in verband met dit voorstel te zeggen. Nimmer te voren werd het Parlement in Zuidafrika bijeengeroepen in een meer kritieke tijd dan deze. Het rijk, waarvan Zuidafrika een deel uitmaakt, is gewikkeld in de grootste en wreedaardigste

oorlog, die het mensdom nog ooit het ongeluk had te aanschouwen. Zuidafrika zit tans als het ware aan de uiterste rand van een geweldige storm die woedt. Zuidafrika heeft reeds de tekenen van die storm gevoeld en er bestaat als gevolg van die storm reeds veel armoede en ontbering in dit land, doch eigenlijk is die grote storm nog ver verwijderd en derhalve heeft Zuidafrika de grote verwoesting en ontbering daaraan verbonden nog niet gevoeld; vandaar dat velen de grote ernst en de geweldige mogelijkheden nog niet ten volle beseffen en dat er zelfs enkelen zijn, die menen, dat die storm Zuidafrika niet bedreigt. Dit is een opvatting, die ten enemale kortzichtig is en het is te hopen, dat het een opvatting is, die spoedig uitgeroeid zal worden, tenzij men voor Zuidafrika een diep ongelukkige toekomst wil scheppen. Zuidafrika maakt tans deel uit van het Britse rijk; zij is een bondgenoot in dat rijk; dat rijk is in oorlog gewikkeld; dit zo zijnde verkeert Zuidafrika ipso facto ook in oorlog met een gemeenschappelijke vijand. Deze stelling komt spreker zo duidelijk voor en zo onwederlegbaar, dat zij geen betoog vereist. Voor een gewest, tot het Britse rijk behorende, staan in zulke omstandigheden slechts twee wegen open: de ene is die van trouwe plicht en eer, de andere die van afvalligheid en eerloosheid.

Volgens spreker staan er voor een land als Zuidafrika slechts die twee wegen open. Hij kent het Zuidafrikaanse volk. Er is geen eigenschap, waarop dit volk meer prat gaat, dan op het hooghouden van zijn eergevoel. De geschiedenis van dat volk is een schone en onbevleete. Het volk zal erop staan, dat die goede naam, zo duur gewonnen, schoon en omhoog gehouden zal worden; het zou voor Zuidafrika een schandelijke eerloosheid zijn als zij op dit oogenblik de trouw van zich afwierp, die zij in dagen van voorspoed verkondigd heeft. Zulk een handelwijze zou er een zijn waar elk rechtschapen man zich te diep voor zou schamen; het zou een handelwijze zijn, die Zuidafrika in de diepste gruwelen van alle onheilen zou dompelen.

Het Zuidafrikaanse volk heeft de pijnlikste opofferingen gemaakt die een volk kan doen; geen volk kon en kan ooit groter opofferingen doen dan het volk van Zuidafrika gedaan heeft. Bij die opofferingen, waarin het alles heeft prijs gegeven, heeft het één ding behouden, n.l. zijn eer, zijn naam, en zijn karakter (hoor, hoor). Als men aan die dagen terugdenkt en ziet wat gebeurd is na die opoffering, dan daagt spreker een ieder uit om aan te tonen, waar die mensen niet dezelfde eer en naam en karakter omhoog hebben gehouden tot op heden (hoor, hoor). Dit volk heeft zich een grote toekomst geschapen. Het volk heeft zich idealen geschept langs de weg, die een eerlijk volk bewandelt, doch nimmer heeft het getracht, zelfs niet in de donkerste dagen, iets te scheppen met verraad (hoor, hoor); daarom is de weg langs verraad een onbekende voor de Hollandssprekende bevolking van Zuidafrika. Het Zuidafrikaanse volk kent geen eerloosheid. Het is de eerste plicht van een eerlijk volk om zijn plicht te doen zoals het die moet doen. Het geweten van het volk zegt, dat het trouw bij de rijksregering moet staan in deze ure van gevaar. Dit is de houding, die spreker en zijn kollega's hebben aangenomen na diep beraad en overleg en zij twijfelen er niet aan, dat de ganse bevolking van ganser harte samen zal gaan. Het verheugt spreker om te kunnen zeggen, dat de Regering uit alle hoeken en delen van het land het onbetwistbaar bewijs heeft ontvangen, door de honderde besluiten op honderde vergaderingen genomen, van loyaliteit en vertrouwen. Met deze geest bezielde heeft de Regering, zodra het duidelijk werd, dat de toestand kritiek was geworden, aan de Imperiale Regering getelegrafeerd, dat, indien haar troepen in Zuidafrika elders van groter dienst voor het rijk konden zijn, Zuidafrika dan bereid was de verdediging van Zuidafrika op zich te nemen (hoor, hoor). De Imperiale Regering nam onder dank die verzekering en dat aanbod aan. Dit aanbod bracht met zich de noodzakelijkheid om een deel van de verdedigingsmacht op te roepen. Zodra de oorlog uitbrak,

heeft de Minister van Landsverdediging dadelik, in overleg met het Kabinet, de verdedigingsmacht kennis gegeven zich gereed te houden; dit kon niet anders. De verdedigingsmacht werd opgeroepen, niet om naar een of andere plaats gezonden te worden; mensen zullen nu mogelijk naar zekere delen gezonden worden, doch de oproeping geschiedde niet om naar een zeker deel van het land te gaan, maar om gereed te zijn, aangezien het land in staat van oorlog verkeerde. De Britse troepen, die in Zuidafrika waren, zijn òf weg, òf zullen spoedig vertrekken en Zuidafrika moet in zekere mate haar verdediging in gereedheid houden om het werk van die troepen over te nemen. Na dit alles werd door de Imperiale Regering aan Zuidafrika te kennen gegeven, dat zekere krijgsoperaties in Duits Zuidwest Afrika van zeer groot strategies belang werden geacht en dat, als de Unie die taak op zich kon nemen, dit als een grote dienst zou beschouwd worden. Dit is een verzoek van de Imperiale Regering aan de Unie Regering.

De Regering, na de zaak zeer grondig te hebben overwogen, heeft dan besloten dit te doen, zowel in het belang van Zuidafrika als in dat van het rijk (hoor, hoor). Dit is een verzoek aan Zuidafrika en volgens spreker was er slechts één antwoord mogelijk, indien men niet een zeer ongezonde positie in het leven wilde roepen. Op grond daarvan heeft de Regering gemeend te handelen in het waarachtig belang van het Zuidafrikaanse volk. De wijze, waarop de krijgsoperaties gevoerd zullen worden, is een kwestie, die men uit de aard van de zaak niet in het openbaar kan bespreken, doch spreker wil deze verzekering geven, dat zij, die daarvoor verantwoordelijk zijn, met de grootst mogelijke omzichtigheid en takt zullen te werk gaan. Na dit verzoek en na de beslissing van de Regering heeft hij dadelik de buitengewone zitting bijeengeroepen; de verdedigingsmacht moest verder gemobiliseerd worden en het is niet meer dan billik de vertegenwoordigers van Zuidafrika bijeen te roepen en hun mee te delen wat gebeurd is, opdat zij de positie

kunnen begrijpen. Dit is een kwestie, waarover mannen van verstand, mannen van politiek bij elkaar komen om in het waarachtig belang van het volk te handelen. Spreker laat met vertrouwen de gehele kwestie in handen van het Huis.

Spreker wil enige insidenten vermelden, die plaats vonden. Niet lang na het uitbreken van de oorlog werd de Regering bericht, dat troepen in tamelijk grote getalen in D. Z. West de Unie-grens bezochten en wel op verschillende punten. Zij kwamen op de grens en trokken dan weder terug en herhaalden dit gedurig. Uiteindelijk zijn zij gekomen in de richting van Nakob en daar stationeerden zij zich bij de baken op de grens; dit is een plaats die nog nooit door hen vroeger in bezit werd genomen. Zij hebben zich daar ingegraven en verder hebben zij daar kopjes in het Uniegebied in Zuidoostelijke richting in bezit genomen en zich daarin verschanst. Voor zover de Regering weet, zitten die troepen daar nog; zij hebben zonder waarschuwing die positie ingenomen. Een ander insident is, dat een deel van de onderdanen der Unie— en een tamelijk groot deel— in het Duitse gebied woont. Waarschijnlijk werden op de een of andere wijze die mensen aangezegd met hun vee dieper het land in te trekken of hun vee af te geven. Een kleine groep weigerde hieraan gevolg te geven en vluchtte in de richting van Grootrivier en kwam op een der eilanden in het Uniegebied; die eilanden behoren n. l. aan de Unie. Er verscheen een Duitse patroelje om het vee te nemen en daar werd toen gevochten met het gevolg, dat daar twee Duitsers doodgeschoten werden. Spreker haalt die zaken slechts aan om te tonen welke vijandige houding reeds tegen de Unie is ingenomen; spreker vertrouwt, dat dit Huis en de bevolking dit goed zal begrijpen. Na ernstige overweging is de Regering tot het besluit gekomen, dat Zuidafrika op het verzoek van de Imperiale Regering slechts één antwoord kan geven. De oorlog is het Britse rijk opgedrongen. Als Groot Britanje ooit met schone handen in 'n oorlog gewikkeld was, dan is het deze. Het is niet

aan spreker om de kwesties uiteen te zetten, die geleid hebben tot deze oorlog; dat werd reeds elders gedaan door hen op wie de verantwoordelijkheid rust. Spreker twijfelt er niet aan, dat alle leden die korrespondentie, welke in Londen gepubliceerd is, zullen lezen of reeds gelezen hebben. In die korrespondentie wordt onomstotelijk bewezen, dat de Britse Regering geen oorlog wilde, integendeel, zij spande al haar krachten in om de vrede te bewaren. Zij werd door Duitsland tot deze oorlog gedwongen. Ware men in Berlijn niet doof gebleven voor de voorstellen van de Imperiale Regering om de vrede te handhaven dan zou deze gruwelijke oorlog niet zijn voorgekomen. Dit is geen blote bewering, het is een feit, dat door genoemde korrespondentie wordt bewezen. Alleen toen de oorlog tussen de andere Mogendheden losbarstte en heilige traktaten het onmogelijk maakten zonder verlies van eer ter zijde te staan, eerst toen ging de Imperiale Regering tot die stap over. Door die beslissing werd het rijk in een oorlog gewikkeld; deze oorlog werd niet ondernomen met het doel om grondgebied te veroveren.

Spreker meent, dat al de praatjes, die rondgestrooid worden, n. l. dat het rijk de oorlog begonnen is met het oog op de verovering van grondgebied, verkeerd zijn en op zand rusten. Ook de Unie trekt niet uit om grond te veroveren, maar om haar plicht te doen. De oorlog is niet begonnen met het doel om grondgebied te veroveren, maar werd door de Britse Regering aangegaan in de nakoming van heilige verbintenissen en traktaten, die de vijand zelf overtreden had, in de bescherming van een kleine zwakke natie, wier neutraliteit vertrapt werd en wier grondgebied zonder oorlogsverklaring werd bezocht. Ook het lot en de toekomst van Zuidafrika worden op de slagvelden van Europa beslist. Een ieder, die nadenkt, kan tot geen andere gevolgtrekking komen, dan dat de overwinning van de een of de andere partij voor de Unie belangrijke gevolgen zal hebben in de een of andere richting.

Het zij spreker veroorloofd een woord van waardering te spreken over de wijze van samenwerking in Zuidafrika. Als men 12 of 13 jaren terugdenkt, toen in dit land de twee grote blanke rassen tegenover elkaar stonden in een bloedige strijd, dan zegt spreker, dat niemand durft op te staan om uit de grond van zijn hart te zeggen, dat er geen grote toenadering is gekomen tussen die beide rassen. Als men een vredesman is kan men dit niet genoeg waarderen. De beide delen van de bevolking hebben gelijke rechten van taal en spreken, doch de Engelssprekende Afrikaners moeten en kunnen het niet kwalik nemen, wanneer niet alle Afrikaners voelen zoals zij. Als iemand tans zegt, dat hij bezwaar gevoelt tegen het voorgestelde dan moet dit niet dadelijk aangezien worden voor disloyaliteit. Dit is het niet. Spreker kent zijn volk en elk rechtschapen man van die bevolking zal zeggen, dat hij liever onder de Britse vlag dan onder de Duitse zal staan. Wanneer men tans hoort van die beweringen dan moet men wel in het oog houden, dat men tans, in deze dagen van kommer en zorg, meer verdraagzaam moet zijn dan ooit tevoren. In deze tijd springen overal praatjes op als paddestoelen na de regen; praatjes worden rond verteld, die mogelijk niet de minste grond van waarheid hebben. Spreker verzoekt beide rassen, dat, als zij iets verkeerd's horen, zij dit niet moeten geloven. Laat men zich tot hem wenden en hij zal de zaak onderzoeken (hoor, hoor).

Spreker komt tans tot een ander deel van het volk. In dit land heeft men een grote Duitse bevolking, die Brits onderdaan geworden is en die totnutoe zeer loyale en goede ingezetenen geweest zijn. Zij hebben steeds samengewerkt tot de bloei en de welvaart van Zuidafrika. Spreker is daarom zo dankbaar, dat de Minister van Landsverdediging aan de Natalse Duitsers gezegd heeft: wij zullen jelui niet oproepen en in deze strijd gebruiken; wij hebben genoeg mensen. Men moet die mensen tans niet dwingen. Spreker zegt dit met ernst; hij kent het gevoelen van die mensen en

daarom moet men met die mensen even verdraagzaam zijn als met de anderen. Die mensen hebben wellicht naaste familieleden, welke Duitsers gebleven zijn, die tans aan de andere zijde strijden. Nu moet men die mensen niet gaan dwingen om als het ware vader tegen zoon te laten optrekken; dit zou alleen disloyaliteit veroorzaken. Men moet geen oorlog gaan voeren tegen personen; het volk is daartoe te groot en het gaat te breed uit om personen te bevechten. Men vecht tegen de Duitse Kroon, want hij heeft de oorlog veroorzaakt. Men moet de houding van een grote man aannemen; doet men dit niet dan toont men zijn zwakheid. De een gevoelt sterker dan de ander, maar dit betekent nog niet dat de een, die minder sterk voelt, disloyaal is. Laat men met alle mogelijke verdraagzaamheid te werk gaan en dan zal men de naam van de natie hooghouden — waarnaar men streeft.

Op het Zuidafrikaanse volk is een groot vertrouwen gelegd. Zuidafrika heeft een grondwet gekregen, waarin een toekomst geschept wordt van vrijheid. Aan de handhaving van die grondwet heeft het volk zijn eer verbonden en daarbij moet het blijven staan. Het volk van Zuidafrika is het vertrouwen, door de grondwet in het gesteld, volkomen waardig. Totnutoe was zijn optreden mannelik en eerlik. Nadat de Britse Regering die grondwet verleend had, heeft zij Zuidafrika absoluut vrijgelaten, haar als een zusterstaat behandeld. Zuidafrika is vrij en de toekomst van het land hangt van het land zelf af. En de houding van de Britse Regering tegenover Zuidafrika is even hecht gebleven. Spreker wil hieromtrent een klein voorbeeld aanhalen. Hij doet dit om aan te tonen, dat de Britse Regering nog dezelfde houding tegenover Zuidafrika inneemt van broederschap, van samenwerking en van hulp. De verleende machtiging tot het sluiten van een lening van £ 4 miljoen werd voor een bedrag van £ 2 miljoen nog niet uitgeoefend; die kan de Unie niet meer krijgen. Men kent de positie van de geldmarkt; om nu een lening uit te schrij-

ven zou wellicht de fataalste stap zijn, die een land kan doen. Men weet welke geldelijke moeilijkheden voor de deur staan en ziet wat gebeurt. Het verheugt spreker om te kunnen zeggen, dat de Britse Regering voorwaarts gekomen is en kennis gegeven heeft, dat zij Zuidafrika £ 7 miljoen zal lenen (hoor, hoor). Spreker haalt dit slechts aan om aan te toonen, dat de goede verhouding nog even sterk is niettegenstaande daar ook de crisis gevoeld wordt. Zeer veel zal afhangen van de beslissing van dit Huis: of het land een jammerlike herleving van de rassestrijd zal moeten verduren met al de ellende en mislukkingen daaraan verbonden, of dat men uit deze oorlog zal komen met wederzijds vertrouwen in elkander en liefde voor het gemeenschappeluk land. Het is de plicht van dit Huis alle krachten in te spannen en te zorgen, dat men niet uit deze oorlog te voorschijn komt als een verdeeld volk. Maar wel als een verenigd volk (hoor, hoor).

In de oorlog, ver van ons af, wordt zeer zwaar geleden en wordt veel ontbeerd en er rust op Zuidafrika een plicht om al het mogelike te doen om het lijden van die mensen te verlichten. De Regering heeft dan ook besloten een gift, waardig aan Zuidafrika, te schenken in overleg met de bevolking. Een gift aan de Imperiale Regering voor de armen en noodlijdenden. De gift zal geschieden in de vorm van mielies. Hij kan nog niet zeggen hoeveel. Verder in de vorm van brandewijn voor medisijnen en tabak. Mogelik ook in de vorm van vlees. Want er zijn vele boeren in Zuidafrika, die tot de Regering gekomen zijn en zich bereid hebben verklaard giften te doen, als de Regering de zaak wil organiseren en het verzenden daarvan op zich wil nemen (hoor, hoor). Men moet iets doen, want men weet wat het Franse en het Belgiese volk gedaan heeft om Zuidafrika te helpen (luid applaus).

Genl. Smuts, de Minister van Landsverdediging, zegt, dat hij met een zekere mate van belangstelling naar de laatste toespraak geluisterd heeft, want het lid voor Rustenburg

verbleef tijdens een zeker deel van de laatste oorlog in Frankrijk. Het lid weet welk een ontvangst president Kruger genoot van de zijde van het Franse volk en van de Franse Regering. Het lid weet ook heel goed, dat wijlen de president naar Duitsland wilde doorgaan om de zaak van zijn volk bij de Duitse Regering te bepleiten en verder weet hij goed, dat de Duitse Regering toen de president wilde doen arresteren.

Verder weet het lid, dat, toen het leger van Genl. Buller in Natal herhaaldelijk verslagen werd, het de Duitse Keizer was, die Lord Roberts het veldtochtsplan aan de hand gaf en zei: niet Genl. Botha blijven bevechten aan de Toegela, maar de Vrijstaat innemen. Het lid weet dit alles zeer goed. Hij heeft zooveel ondervonden van de vriendschap van het Franse volk, van België en van het moederland Holland. En nu zou men toch een goed woord van hem daarover wachten. Maar neen. Geen woord. Geen enkel woord van waardering heeft men van hem daarover gehoord. Wel hoort men hem als de Duitse advokaat (hoor, hoor). Toen spreker zo naar het lid voor Rustenburg luisterde, dacht hij bij zichzelf: och, wat zal zijn vriend Genl. de Wet daarvan wel zeggen? Het spijt spreker, dat die toespraak door het lid gehouden is. Het bewijst alleen, dat, als men eenmaal op politiek gebied gaat dwalen, men nooit weet waar men terecht kan komen. Men weet niet waar men belandt.

De toespraak was pijnlijk. Doch die van het lid voor Smithfield was nog erger. Die toespraak was spreker geheel onbegrijpelijk. Welk een pijnlijke indruk moet die toespraak niet maken. Niet alleen in Zuidafrika maar ook in het buitenland. Wat moeten de stamgenoten in Europa wel zeggen, wanneer zij lezen wat het lid gisteren gezegd heeft omtrent de strijd, zover die de Belgen betreft. De Eerste Minister deed gisteren een voorstel om Z. M. de Koning te verzoeken de waardering van Zuidafrika over te brengen aan de Koning van België voor het manhaftig optreden van zijn volk tegenover een grote overmacht.

Wat zegt het lid voor Smithfield daarop? Hij is advokaat, zo zegt hij en hij moet eerst de zaak van twee kanten beschouwen, alvorens hij kan oordelen of de inval van Duitsland in België werkelijk beginselloos was. Het is mogelijk, dat Duitsland in zijn volste recht was, zegt hij.

Verder uit hij geen enkel woord van sympathie voor die mensen, wier familieleden vermoord zijn en van wie steden verbrand en verwoest worden. Neen. Het lid treedt op als een Duits advokaat. Wat moeten de vrienden en stamgenoten in Europa denken als zij dit lezen? Die mensen kennen het lid niet zoals Zuidafrika hem kent. Zuidafrika weet, dat het lid gedreven wordt door een diepe politieke haat tegen de Regering. Zijn haat is zo blakend, dat niets hem zal tegenhouden. En spreker is er nog niet zo zeker van, dat, als de Eerste Minister een andere weg gevolgd had, of het lid dan toch niet tegen hem zou zijn gegaan. Zuidafrika kent het lid, doch de andere landen niet en het spijt spreker, dat van het lid zo'n wanklank moet uitgaan naar de lijdende stamgenoten in Europa. De stamgenoten in Europa worden van alle zijden aangevallen door de Duitse legers. Op de slagvelden van Frankrijk en van België vloeit het bloed. Ook Engeland is in de oorlog gewikkeld. Maar geen enkel woord van waardering voor die volken wordt van het lid vernomen. Men hoort het lid alleen spreken van de grote macht van Duitsland en de vraag stellen: Wat zal er van Zuidafrika terecht komen als Duitsland de strijd wint? Doch daarover behoeft men geen vrees te hebben. In het verleden heeft Zuidafrika getoond, dat het niet bevreesd is voor een grote overmacht. Nooit is het volk daarvoor bleek geworden. Steeds heeft het zijn plicht gedaan, zijn eer opgehouden en gevochten, totdat het feitelijk tans verkregen heeft, waarvoor het toen gestreden heeft. Toen het vredesverdrag te Vereeniging getekend moest worden, heeft spreker gezegd, en men kan het in de notulen van die vergadering opslaan, dat de vrijheidsoorlog gestreden was en dat de vrijheid ge-

waarborgd was. En tans ziet men Zuidafrika als een vrij land met een vrije ontwikkeling voor zich. Men kan doen zoals men wil en dit kan men tans nog. Zuidafrika is tans een vrij land en aan de andere kant staat een stelsel van militaire dwang en autokratie in de ergste vorm, waaronder alle delen van een grote bevolking gekneed en gevormd worden en feitelijk uit dit proces te voorschijn komen als een grote Duitse worst. (Gelach). Het gaat hier om de kwestie of Zuidafrika haar rechten zal handhaven en zal toezien dat de militaire autokratie haar niet de baas wordt.

Het is Zuidafrika's plicht haar rechten te handhaven, de rechten, waarvoor zij bijna drie jaren lang haar goed en bloed heeft opgeofferd. Als men nu reeds begint bleek te worden dan verdient men niet een vrij volk te zijn. Dan bestaat er niet de minste waarborg voor de rechten en de vrijheid die Zuidafrika zich verworven heeft. Zuidafrika zal echter niet bang zijn.

Het lid voor Smithfield heeft gezegd, dat het advies door de Imperiale Regering gegeven in verband met Duits-Zuid-West het toppunt van zotheid is. Toen spreker dit hoorde, meende hij, dat het lid ongetwijfeld een goede beoordelaar van zotheid was. Hij heeft geen groter dwaasheid gehoord dan dit. Het lid zegt, dat Zuidafrika tans gevraagd wordt om ruzie te maken. Het lid is rechtsgeleerde en verstaat de positie evengoed als ieder ander. Het lid weet, dat, hoewel wij niet zo diep in de oorlog gewikkeld zijn, Zuidafrika toch ook in oorlog verkeert evenals Londen, of een district in Engeland of Ierland. Toch zegt het lid, dat deze oorlog niet de oorlog van Zuidafrika is. Wie zijn oorlog is het dan? Er bestaat hoegenaamd geen twijfel aan de wettelijke positie. Zuidafrika is in oorlog. De kwestie is slechts: Zal Zuidafrika haar plicht doen, of zal zij zich lafhartig betonen? Alleen op de weg van plicht ligt de waarborg voor het toekomstige heil. Er wordt hier gezegd, dat Zuidafrika aanvallend zal optreden. Doch wie zijn de aanvallers? In dit geval wenst spreker enkele regels te lezen uit het adres van

Z. M. de Koning zoals gisteren gepubliceerd. Hierin wordt gezegd: „The calamitous conflict is not of my seeking; my „voice has been cast throughout on the side of peace. My „Ministers earnestly strove to allay the causes of strife and „to appease differences with which my Empire was not „concerned. Had I stood aside, when in defiance of pledges „to which my kingdom was a party the soil of Belgium was „violated and her cities laid desolate, when the very life of „the French nation was threatened with extinction, I should „have sacrificed my honour and have given to destruction „the liberties of my Empire and of mankind. I rejoice that „every part of the Empire is with me in this decision.” En het spijt spreker dat Z. M. wellicht later de toespraak zal lezen van het lid voor Smithfield.

Als men de korrespondentie leest, waarin de onderhandelingen vervat zijn, die voor het uitbreken van de oorlog gevoerd zijn, dan kan er niet de minste twijfel bestaan omtrent de vraag, wie in deze de aanvallers waren. Als men die korrespondentie nagaat dan vindt men reeds in den beginne, zelfs vóór het zenden van het ultimatum van Oostenrijk aan Servië, dat Sir Edward Grey zijn best gedaan heeft om de zaken na de zijde van de vrede te sturen. Vier dagen voor het uitvaardigen van het ultimatum kwam Sir Edward Grey te horen, dat er zo iets gaande was, en toen begon hij dadelijk zijn krachten in te spannen om de gevolgen daarvan tegen te gaan. Toen Servië op het ultimatum had geantwoord en feitelijk alles had toegegeven, toen gebruikte hij zijn invloed om Oostenrijk te bewegen het antwoord aan te nemen. Toen Oostenrijk weigerde het antwoord te aanvaarden, gaf hij een middel van mediatie aan de hand. Hij stelde voor, dat de grote mogendheden, twee van elke kant, bijeen zouden komen om te trachten de vrede te bewaren.

Wat was de steun van Duitsland in deze? Men kan de korrespondentie daarover nagaan. Reeds van den beginne af onttrok Duitsland zich. Zij wilde niet meedoen. Als men de korrespondentie leest, kan men tot geen andere gevolg-

trekking komen, dan dat Engeland haar best gedaan heeft om de vrede te bewaren. Haar groot doel was vrede, doch zij werd van de andere kant bejegend met drijven en opstoken. Doch wat spreker het lelikst voorkomt, is het volgende. Terwijl Engeland samen met Frankrijk bezig was pogingen in het werk te stellen om de vrede te bewaren, was Duitsland bezig met iets anders; zij probeerde Engeland om te kopen. Duitsland wilde de oorlog, doch wilde Engeland er buiten houden. Engeland werd gevraagd, of zij zich buiten de oorlog zou houden als Duitsland dit deed of dat naliet, enz. Ja, dit is geschied! Het deed spreker goed en het zal een ieder goed doen de antwoorden van Sir E. Grey op die aanbiedingen te lezen. Sir Edward werd in de antwoorden geleid door zijn plicht tegenover Engeland, tegenover Frankrijk en tegenover België. Hij schreef, dat, als Engeland de vrede zou bewaren, het zou zijn op het pad van de vrede; niet op dat van omkoperij.

In het laatste stadium van die onderhandelingen was er bijna een uitweg gevonden. Op 30 Julie gaf Rusland een wenk aan de hand. Zij gaf een formule, waaronder zij bereid zou bevonden worden haar mobilisatie tot stilstand te brengen. Rusland stelde voor, dat de kwestie van de Soeveriniteit van Servië naar een Europese conventie zou verwezen worden, doch dat Oostenrijk in verband met de andere eisen met Servië kon doen wat zij wilde. Dadelik ging Sir Edward Grey, op grond van dit voorstel, aan het werk om de andere mogendheden tot de aanneming daarvan over te halen. Zijn pogingen mislukten en hij gaf toen aan de hand dat Oostenrijk eerst Belgrado zou innemen en dan niet verder zou gaan, totdat er een conferentie der Mogendheden had plaats gehad. Op 31 Julie gaf Rusland daartoe haar toestemming. Frankrijk en Oostenrijk waren bereid aan de conferentie deel te nemen. Toen spreker zover met het lezen van de korrespondentie kwam, meende hij, dat er een uitweg gevonden was. Duitsland moest alleen haar toestemming nog geven. Doch wat was het antwoord

van Duitsland? Een 12 uren ultimatum aan Rusland. Men kan het zich niet uit het hoofd zetten, dat er van de ene zijde systematies gewerkt werd ten behoeve van de vrede, aan de andere zijde voor de oorlog. Italië zag dit goed in en achtte zich ontslagen van haar verplichtingen onder het drievoudig verbond, omdat het verbond slechts defensief is en niet agressief. De Duitse Gezant te Rome heeft zelf erkend dat het optreden van Duitsland agressief was.

Als men dit alles goed nagaat, dan kan er geen twijfel bestaan, dat Duitsland is opgetreden als de oorlogvoerende partij. Duitsland wilde vechten, doch Engeland er buiten houden. Tot Duitslands groot ongeluk is Engeland ook in de strijd getreden en dat was volkomen onverwachts. Duitsland is met de aanval begonnen tegen Frankrijk en België heeft Engelands hulp ingeroepen bij de handhaving van de neutraliteit van zijn land, doch de oorlog is uitgebroken, welke de geheele wereld in rouw zal dompelen.

Dit is geschied in Europa. Wat is in Zuidafrika geschied? Toen de oorlog uitbrak, gaf de Regering instructie aan haar politie op de Duitse grens 10 mijlen terug te trekken van de grens. De Regering wilde geen ruzie hebben tusschen grensposten. De Duitsers deden dit echter niet. Zij trokken de grens over, hebben zich daar versterkt, maar de Unie zal hen uit die versterkingen jagen. De Regering heeft dit nog niet laten doen, omdat zij eerst het Parlement wil raadplegen. Waarom zijn er nog steeds Duitse schepen in de Zuidafrikaanse wateren? Waarom is het niet veilig goud te verzenden en waarom moeten de koopvaardijschepen steeds begeleid worden door oorlogschepen? Geloof men, dat, als Zuidafrika niet sterk genoeg was om zich te beschermen, dat het land een ogenblik vrij zou zijn van een aanval van Duitse zijde? Wie treedt in Zuidafrika aanvallend op? Hieraan bestaat geen twijfel. De inval is geschied, de Regering heeft gewacht en geduld uitgeoefend, maar tans is de tijd gekomen om de aanvallers te verdrijven.

Wat gebeurt er? Toen de oorlog uitbrak heeft de Regering aan de Imperiale Regering doen weten, dat, als haar troepen in Zuidafrika van meer nut in Europa konden zijn, zij die gerust kon wegnemen en dat Zuidafrika voor haar eigen verdediging zou zorgen. Dit aanbod is aangenomen. De Imperiale Regering ging verder en zei, dat er enkele strategiese punten in D.Z.W.A. zijn, welke er gevaar opleveren in deze oorlog. Er zijn Duitse oorlogschepen in de Zuidafrikaanse wateren, welke inlichtingen van Berlijn krijgen door middel van de draadloze telegrafie-stations in D. Z. W. A. Dit is een onhoudbare toestand. De Britse Regering zei toen, dat de Unie daar werk van groot imperiaal belang kon doen: de stations in bezit nemen, opdat die berichten niet meer verzonden konden worden. Nu wordt dit zotheid genoemd, doch spreker is er overtuigd van, dat Zuidafrikas kust niet vrij zal zijn zolang draadloze telegrafiestations zullen blijven bestaan. De Regering is vast besloten een einde te maken aan die kommunikatie. Het lid voor Smithfield heeft gezegd, dat de Unie vele menselevens zal verliezen in het Duitse gebied. Het lid heeft echter te kennen gegeven, dat volgens zijn opinie Zuidafrika beter zou gedaan hebben door een ekspeditie naar Europa te zenden om daar te gaan vechten. Zou Zuidafrika daar geen mensen verliezen? Als men de verdedigingsmacht stuurde naar Europa zou er dan daar minder bloed vergoten worden dan in de kopjes van D. Z. W. A.?

Zuidafrika kan het verzoek van de Imperiale Regering afslaan, doch spreker is er zeker van, dat het volk zijn plicht zal doen. Hoe beter het de positie verstaat, des te minder zal het luisteren naar het Duitse advokaatje. Het heeft spreker pijn gedaan van het lid voor Smithfield te vernemen, dat de Eerste Minister geen 5 persent van de opinie van de Vrijstaatse bevolking vertegenwoordigt, doch wanneer er een krisis ontstaan is, heeft het volk steeds zijn plicht gedaan. Al die Duitse praatjes zullen ophouden en het volk zal het gevaar gaan inzien. Hier is een dolk die

gericht is op het hart van Zuidafrika. Nu het beroep op Zuidafrika gedaan is, zal het volk zijn plicht weten te doen.

Men heeft gezegd, dat het volk ongewapend is. Dit is goede informatie voor de vijand, doch spreker zou de Duitse Regering wel de raad willen geven, niet te na aan de Unie te komen. Het volk van Zuidafrika is n.l. veel beter gewapend dan men uit de verklaringen van de leden zou afleiden. Sedert de invoering van de verdedigingswet heeft het departement niet minder dan 70.000 geweren onder de burgers verspreid, vooral onder de burgers in de grensdistricten. De naturellen zijn bovendien vredelievend en zitten stil. In deze tijden worden de mensen bang en spreker heeft verschillende vertogen uit de Vrijstaat en de Kaap gekregen om meer wapens voor de grensdistricten. Spreker heeft aan de verzoeken voldaan en heeft naar al die magistraatschappen geweren en ammunitie gezonden. Men kan echter niet weten wat gebeuren zal en daarom deelt de Regering geweren uit. Die kunnen nodig worden in mogelijke donkere dagen.

Men moet geen oorlog voeren tegen het Duitse volk. Het zou een slechte dag voor Zuidafrika zijn als de indruk gegeven werd dat tegen de Duitsers oorlog gevoerd werd. De oorlog is gericht tegen de Duitse Regering. Dese Regering heeft het oog op dit land, reeds van de oudste dagen af. Spreker wil geen geheimen openbaren, doch de Regering weet meer dan het publiek wat de Duitse Regering wil op het vaste land van Afrika. Zuidafrika is nog altijd de juweel van dit werelddeel en de Duitse Regering heeft het oog daarop gevestigd. Men moet echter geen verkeerde houding aannemen tegen de Duitse burgers in Zuidafrika. Duizenden hunner zijn geneutraliseerd en anderen willen zich nu laten neutraliseeren, doch de Regering kan dit tans niet toestaan. De Eerste Minister heeft het volk aangetoond wat de rechte weg is. Zuidafrika is niet de aanvallende partij. Zuidafrika zal lafhartig zijn als zij niet haar plicht doet tegenover het land en het Britse Rijk. (Applaus).